

СОВЕТ ЛЕНИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

423181, РТ Новошешминский район с.
Ленино, ул. 40 лет Победы д. 32

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Я҆ЦА ЧИШМЭ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЛЕНИНО
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423181 РТ Я҆ца Чиши мэ муниципаль районы „Ленино
авылы, Жигүнен 40еллыты урамы, 32

тел.: (8-4348) 3-44-16, факс: (8-4348) 3-44-10; Lenin.nsm@tatar.ru

Татарстан Республикасы Я҆ца Чиши мэ муниципаль районы
Ленино авыл жирлеге Советы
Каары

18 декабрь 2019 нчы ел

№ 68-138

“Татарстан Республикасы Я҆ца Чиши мэ муниципаль районы Ленино авыл жирлегендә
бюджет төзөлеше һәм бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында”

Россия Федерациясенең 31.07.1998 өл, № 145-ФЗ Бюджет кодексы һәм Татарстан
Республикасының 2004 өлнүң 29 маенда кабул итегендә 35-ЗРТ номерлы Бюджет
кодексы, Татарстан Республикасы Я҆ца Чиши мэ муниципаль районының Ленино авыл
жирлеге Советы нигезендә

КАРАР бирә:

1. «Татарстан Республикасы Я҆ца Чиши мэ муниципаль районы Ленино авыл
жирлегендә бюджет төзөлеше һәм бюджет процессы турында нигезләмә» не расларга
(кушымта итеп бирелә).
2. 15-28 ст., 31 ст. нигезләмәсе 2020 өлтәр һәм 2022 өлнүң план чорына бюджеттан
башлап жирлек бюджетын төзегендә һәм утәгенде барлыкка килгән хокук
менәсәбәтләрене карата кулланыла.
3. Элеге каарарны «Интернет» <http://pravo.tatarstan.ru> мәғълумат-телеоммуникация
челтеренде «Татарстан Республикасы хокукий мәғълумат рәсми порталы»нда, Татарстан
Республикасы Я҆ца Чиши мэ муниципаль районының «Интернет»
<http://novosheshminsk.tatarstan.ru> мәғълумат-телеоммуникация чалтеренде бастырып
чыгарырга (ильлан итәргә).
4. Элеге каарарның үтәлешен контролльдә тотам.

Татарстан Республикасы
Я҆ца Чиши мэ муниципаль районы
Ленин авыл жирлеге башкарма комитеты житәйчесе

М.Г.Дубровина

Күшүмтә
Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Ленино авыл жирлеге Советы карарына
2019 елның 18 декабре № 68-138

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Ленино авыл жирлекендә
бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмәләр

1 нче бүлек . Гомуми нигезләмәләр.

Статья 1. Әлеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукий мәнәсәбәтләр Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республика-сы Яңа Чишмә муниципаль районы Ленино авыл жирлеге Уставы (алга таба-Россия Федерациясе Бюджет кодексы) нигезендә Ленино авыл жирлекендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмә - Жирлек жирлек бюджетын төзу, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру һәм жирлекнең муниципаль бурычы белән идәрә итү барышында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала.

Статья 2. Жирлектә бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукий нигезләре. Бюджет хокук мәнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 4. Жирлек бюджетының хокукий рәвеше Ленино авыл жирлеге бюджеты (алга таба – жирлек бюджеты) Ленино авыл жирлеге Советы (алга таба-жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

Жирлек бюджеты өч елга – Чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын формалаштыру Ленино авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – жирлек башкарма комитеты) тарафыннан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителә торган жирлек советының хокукий актлары нигезендә билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

Статья 5. Жирлектә Россия Федерациясенең бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджеты курсәткечләренең жирлек бюджеты проектын төзегәндә, жирлек бюджеты үтәлешендә Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәҗәдәге бюджетлары белән чагыштырылуын тәэммин итү, аның үтәлеше турында хисап формалаштыру максатларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган норматив хокукий актлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет классификациясе кулланыла.

2. Жирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәлгәндә бюджет керемнәренең баш администраторларының Россия Федерациясе Бюджет законнары белән билгеләнгән нормативлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүленә торган керемнәр буенча күчүчәнлеге тәэммин ителә.

Статья 6. Бюджет процессы принциплары

Жирлектөгө бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеге;
- бюджетлар арасында керемнәрне һәм чыгымнарны һәм дефицитларны финанслау чыганакларын чикләү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджет дефицитларын финанслау чыганакларының, керемнәрнең һәм чыгымнарның чагылышы тулысынча;
- баланслылык;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарның гомуми (жыелма) каплау;
- ачыклык;
- бюджетның дәресслеге;
- бюджет акчаларының адреслары һәм максатчан характердагы;
- чыгымнар буенча ведомство;
- кассаларның бердәмлеге.

Статья 7. Жирлектө бюджет процессының төп этаплары

Жирлектө бюджет процессы тубәндәгө этапларны үз эченә ала:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразларын, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;;
- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджетының үтәлеше;
- бюджет турындагы карага үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтәлеше турында хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен тормышка ашыру.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм ул 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

Статья 8. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектө бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- Жирлек Советы;
- Жирлек Башлыгы;
- Жирлек башкарма комитеты;
- Жирлекнең ревизия комиссиясе;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) ;
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары) ;
  - бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары) ;

Статья 9. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

- жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турында отчетларны карый һәм раслый.;
  - жирлек бюджеты үтәлешен контролдә тотуны тормышка ашыра ; ;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне башкара.

Жирлек Советына бюджет мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларында билгеләнгән компетенция

чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәэммин итү өчен жирлек башкарма комитеты тарафыннан барлық кирәклө мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Жирлекнен башкарма комитеты бюджет проектын төзүне тәэммин итә, аны кирәклө документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә, жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә, жирлек Советына раслауга жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра, Муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яки) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Жирлекнен ревизия комиссиясе башкара:

-бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

-бюджет турында караплар проектларына, бюджет законнарының башка норматив хокукий актларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренен (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлеген экспертиза ясау;;

-муниципаль программаларга экспертиза ясау;

-бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, бюджет үтәлеше турында хисап буенча тикшерүләрне гамәлгә ашыру һәм бәяләмәләр әзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча;

-бюджет акчаларын Баш администраторлары, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба – бюджет акчаларының Баш администраторлары) һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү.

4. Бюджет средстволарын баш бүлүче:

расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;

үзенә караган бюджет акчаларын алучылар һәм аннан файдаланучылар исемлеген төзи; бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләнүен тәшкил итә;

бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

муниципаль биремнәрнең үтәлешен формалаштыра, раслый һәм контрольдә tota; максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипләрне үтәүне тәэммин итә; бюджет акчаларын баш булученең бюджет Хисабын формалаштыра;

бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исеменнән җавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

5. Бюджет чараларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы булучеләргә һәм (яки) бюджет акчаларын алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен ути.;

- бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча бюджет акчаларын баш булучегә тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэммин итә;;
- бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындағы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет акчаларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет сметасын төзи һәм башкара;
- житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- нәтижәлелекне, аңа каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның максатчан характеристын тәэммин итә.;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тиешле тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш бара) яки килешү нигезендә әлеге вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет Хисабын формалаштыра (формалаштыруны тәэммин итә) һәм тапшыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы хокукий актларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

Статья 10. Бюджет керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындағы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләуләр турындағы законнар нигезендә формалаша.

2. Жирле салымнар турындағы каарларга, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртугә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган Совет каарларына үзгәрешләр керту турында жирлек Советы каарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каар проекты жирлек Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

Статья 11. Бюджет чыгымнары.

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнары нигезендә үтәлеше Чираттагы финанс елында һәм план чорында Акбүре авыл жирлек бюджеты акчалары исәбеннән булырга тиеш булган Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 12. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгымнар өлешендә жирлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру карала ала.

Жирлек Башкарма комитетының Резерв фонды күләме бюджет турындағы каар белән билгеләнә һәм гомуми каар белән расланган чыгымнарының 3 процентыннан артмаска тиеш.

Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирлек башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындағы хисап жирлек бюджеты үтәлеше турындағы квартал саен һәм еллық хисапларга теркәлә.

Статья 13. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр курсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгө, эшләр башкаруга, хезмәтләр курсатуға заказлар урнаштыру Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

Статья 14. Бюджет дефецеты.

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләрне үтәп, жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән керемнәрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чарапарны гамәлгә ашырган очракта, жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Бюджет турында Совет карары белән жирлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрнән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаклары составында расланган очракта һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында жирлек бюджеты кытлыгы курсателгән керемнәр суммасы һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимүе чикләрендә әлеге пунктта билгеләнгән чикләуләрдән артып китәргә мөмкин.

3. Еллык хисап курсаткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты дефициты әлеге статьяның 2, 2 пунктларында билгеләнгән чикләуләргә туры килергә тиеш.

Статья 15. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

Жирлек кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында курсателгән муниципаль кыйммәтле көгазъләрне урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының җәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары составына кертелә: керемнәр сатудан акцияләр һәм башка формаларын капиталында катнашу, жирлек милкендәге;

жирлек бюджеты чарапары буенча курс аермасы;

Гарант тарафыннан муниципаль гарантияләрне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка юл кую белән бәйле очракта, жирлек гарантияләрен үтәүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнең башка бурыч йөклөмөләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасынdagы аерма Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән бюджет кредитлары суммасы белән жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасынdagы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасынdagы аерма-жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм исәп-хисап счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр уздырганда жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта.

Агымдагы финанс елы башына жирлек советының хокукий акты белән билгеләнгән күләмдә жирлек бюджеты акчалары агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән төзелгән товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар, финанс хисап елында өлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә түләнергә тиешле хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, юридик затларга субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала., финанс хисап елында аларны бирү финанс белән тәэммин итү чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучыларның акчалата йөклөмөләрен жирлек бюджеты турындагы каарда каардан очракларда файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренен калдыгы суммасыннан артмаган күләмдә түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә гамәлгә ашырылды.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасынdagы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

Статья 16. Жирлекнең муниципаль бурычы структурасы

Жирлек бурыч йөклөмөләре булырга мөмкин рәвешендә йөклөмөләрен буенча:

- 1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә));
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан алынган кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенең Чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөклөмөләренә.

Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

- 1) муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);
- 3) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

- 1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;;
- 3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

- 1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жирлек тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасындағы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирлек тарафыннан бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

Статья 17. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлекнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсе шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәнен шартлары һәм жирлекнең муниципаль хокукий актларында билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан башкарылмаса), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр район вәкиллекле органының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасындағы жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торган вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация, әлеге статьяның 1 пунктындағы беренче абзацында күрсәтелгән сроклардан соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукий акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән күчерелә торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджет кытлығын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммаларын

чагылдырмысайча аларны исәптән төшерү суммасына муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Элеге статьяның 1 пункттындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булус кредит килешүләре буенча Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең эмиссия шартлары нигезендә аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган операцияләрне алмаштыру нәтиҗәсендә яисә башка операцияләр) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең чыгару, түләү датасына кадәр, күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты үзе тарафыннан чыгарылган муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөкләмәләрне түләп бетерү датасы житкәнче сатып алынган (алмашу нәтиҗәсендә алынган яисә Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр нәтиҗәсендә алынган) дип танырга хокуклы.

Статья 18. Муниципаль бурыч алулар

1. Жирлекнәң муниципаль эчке бурыч алулары дигендә муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исеменнән жирле бюджетка заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлек бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Авыл жирлегенәң муниципаль тышкы бурыч алулары дигендә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, жирлек исеменнән федераль бюджеттан жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү күздә тотыла, алар буенча жирлекнәң чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукуна Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә жирле администрация (жирлекнәң башкарма-боеру органы) ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру жирлек тарафыннан түбәндәге шартларны үтәгендә гамәлгә ашырыла:

- 1) жирлекнәң бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлар булмау;;
- 2) жирлек тарафыннан исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның бер яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмаган күләмдә кредит рейтинги алынган.

6. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең зурлыкларын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль гарантияләрне

бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар, Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр программаларын, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кергән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру юлы белән бары тик жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы., ул Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган.

10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм 311 статьясы нигезендә кертелгән очракта, жирлек муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында расланган очракта гына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында) бирергә хокуклы.), шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелде.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган жирлекнең түләү сәләтен торғызу планы кысаларында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча жирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәрү рәхсәт ителми.

Статья 19. Жирлек тарафыннан чит ил валютасында бурыч алулар һәм гарантия бирү үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында Бурыч Алырга, Россия Федерациясеннән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алыш, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын Россия Федерациясе тарафыннан куллану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

Статья 20. Муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме дип тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүненән жыелма күләме анлашила.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп иту күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүненән гомуми суммасы, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен

исәпкә алып, жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йәкләмәләрен түләү қуләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлек бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, һәм ағымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджет акчаларының күрсәтелгән арттыру суммасында барлыкка килгән бурыч йәкләмәләрен түләү қуләмнәреннән артып киткән очракта, ағымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик қуләмен киметеп, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелргә тиеш.

Статья 21. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычыннан һәм жирлекнең бурыч тотрыктылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләреннән

1. Жирле бюджет турындағы карап нигезендә муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (жирлекнең чит ил валютасындағы йәкләмәләре булганда), Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган елның 1 гыйнварына торышы буенча), шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелеп (жирлекнең чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча йәкләмәләре булганда) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындағы йәкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч қуләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган карап нигезендә расланган (Чираттагы финанс елына), кире кайтарылмый торган керемнәренең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән түләүләрнең расланган қуләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми қуләменнән артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындағы 4 пунктында каралган чараптар кулланылған очракта, бурыч қуләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган кире кайтарылмый торган керемнәренең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган қуләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми қуләменең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары қуләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә жирле бюджет турындағы карап белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары қуләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми қуләменең (Чираттагы финанс елына) 10 процентыннан артмаска тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнары қуләменнән тыш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычны түләү һәм хезмәт күрсәту буенча чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында расланган карапның 20 процентыннан артмаска тиеш (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия

Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгендә, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килуче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә жибәрелә торган түләуләр суммасы исәпкә алынмый.

Статья 22. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, тубәндәге мәгълүматларны курсәтеп:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын курсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми құләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуқы булу (булмау) ;

5) гарантияләрне биру һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындағы карага күшымта булып тора.

Статья 23. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чит ил валютасында түләнгән чит ил кредитларын куллану қысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган һәм (яисә) чит ил валютасында түләнгән бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча бурыч йөкләмәләрен түләү срокларында (Чираттагы финанс елында) жирле бюджетка максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында чит ил валютасында федераль бюджеттан жирле бюджетка жәлеп иту құләме һәм максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары;;

2) максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү құләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карага күшымта булып тора.

Статья 24. Муниципаль эчке бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программы (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары (Чираттагы финанс елында) тиешле бурыч йөкләмәләре

- төрлөре буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп иту күләмнәре һәм тиешле бурыч йөкләмәләре төрлөре буенча бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары.;
- 2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрлөре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.
3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч алулар программында чагылдырылмыр.

Статья 25. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программы, тубәндәге мәгълүматларны күрсәтеп, Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

- 1) һәр юнәлеш (максатлар), категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);
- 2) гарантияләрнең гомуми күләме;
- 3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);
- 4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программы бюджет түрүнде тиешле карага күшүмтә булып тора.

Статья 26. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыруның ин чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең ин чик күләме номиналь бәя буенча тиешле бюджет түрүнде Каарда билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләреннән тыш жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

Статья 27. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (тәп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэммин итми, шул исәптән принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше яисә принципал йөкләмәләрен үтәү вакыты якынлашкан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия тәп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның үзенә тәэммин ителгән йөкләмәсе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар җаваплылық тота.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

- 1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү – Район) һәм Гарант исеменнән гарантия биргән орган исеме;
- 2) бенефициарның исеме;
- 3) принципалның исеме;
- 4) гарантия бирелә торган йөкләмә (тәп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен һәм Номерын (булган очракта), тәп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү вакытын, якларның атамаларын, тәп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп));
- 5) Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;
- 6) гарантия бирү нигезләре;

- 7) гарантия үз көченә керу датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);
- 8) гарантиянең ғамәлдә булу срокы;
- 9) гарантия очрагын билгеләү, гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе;
- 10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;
- 11) гарантия буенча йөкләмәләрне Гарант тарафыннан үтәү тәртибе;
- 12) гарантиянең тулы құләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең тулы құләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) гарантия суммасын киметү нигезләре һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда;
- 13) гарантияне туктату нигезләре;
- 14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;
- 15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Гарант таләбе хокуқы булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);
- 16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукий актларында, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик муниципаль гарантия бирә торган жирлек милкендәге муниципаль гарантияне бирүче жирлеккә караган хужалық җәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелә ала. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган вакытында гарантның гарантның тулы құләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә барлыкка килгән принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэмминат бирелгәнчे муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма рөхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләр, яңа хужага (сатып алучыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (эмитентка) күчүгә, принципал (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, қыйыммәтле кәгазыләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрнең хокукларын тапшырудан (күчүдән) тыш, алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчәргә) алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындағы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук бу статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципалы үтәлгәндә Гарант тарафыннан таныла.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турында бенефициар таләбе (гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына гарантка бирелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны күшүп, язма рәвештә гарантка белдерелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантиядә һәм муниципаль гарантияне бирү түрындағы килешүдә билгеләнгән сробыннан элек гарантияне үтәу түрында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантиясе белән тәэммин ителгән йөкләмәләрне үтәу сробы якынлашкан дип санала торган вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант гарантия үтәлеше түрында бенефициар таләбен кую түрында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең қучермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срока, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә күшүп бирелгән документлар белән Гарант гарантия үтәлеше түрындағы таләбен карарга һәм гарантия шартларына таләпләр һәм аңа күшүп бирелгән документлар туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш.

16. Гарант гарантия үтәлеше түрында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия бирелгән срок тәмамланғаннан соң (гарантиянең гамәлдә булу сробы) гарантка таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка тапшырылган);

2) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып, гарантка тапшырылды;

3) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең тиешле үтәлешен кабул итүдән баш тартты;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындағы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантиянең үтәлеше түрында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту түрында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алышлык каршылыктарны чыгарырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да әлеге каршылыктарга хокуқын югалтый.

19. Гарант гарантия үтәлеше түрында бенефициар таләбен һәм аңа күшүп бирелгән документларны нигезле һәм муниципаль гарантиянең тиешле шартлары дип танылган очракта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындағы муниципаль гарантиядә каралган йөкләмәсе гарантия белән тәэммин ителгән принципалның сробы чыккан йөкләмәләре күләмендә, ләкин гарантия суммасыннан да артый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындағы йөкләмәсе тұктатыла:

1) гарантта билгеләнгән күләмдә бенефициарга Гарант тарафыннан акча түләп,;

2) гарантиядә билгеләнгән вакыт узғаннан соң, ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу сробы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен үтәгән йә күрсәтелгән йөкләмәләрне тұктаткан очракта, гарантка һәм (яисә) судка гарантка гарантия үтәлеше түрындағы гарантка карата таләпнең булу-булмавына карамастан, башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан белдерелгән гарантка һәм (яисә) судка карата таләп булу-булмавына карамастан);

4) гарантка кире кайтару юлы белән бенефициарның үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү түрында язма гаризасы буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, принципал тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралған гарантия буенча мондый гарантия буенча бенефициарлар һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр

- фактта булмаган очракта гаранцияне кире кайтару нәтижәсендә, гарантны гаранция буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турында гаранция буенча үз хокукларыннан;
- 5) өгөр тәэммин ителешенә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срота барлыкка килмәсә;
- 6) бенефициар гарантка һәм (яисә) гарантка гарантка гаранция үтәлеше турында гарантка таләп куйғаннан соң төп йөкләмәне (шул исәптән принципалның һәм (яисә) бенефициарны бетерүгә бәйле рәвештә) туктатуга яисә аның гамәлдә булмавын алыш-биреш дип тануга бәйле рәвештә;
- 7) бенефициарның башка затка яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка гаранция, хокуклар һәм (яисә) бурычлар буенча таләп хокукларын бүтән затка тапшырган очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан (курсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) яңа хужасына (сатып алучыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алучыга) күчүнә бәйле рәвештә, қыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрне (хокукларын) алдан тапшырудан (кучудән тыш), принципалның (эмитентның);
- 8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яисә принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча башка затка күчкән очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка, төп йөкләмә буенча принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча принципал тарафыннан тапшырылган очракта;;
- 9) гаранцияләрдә курсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гаранцияне чакыртып алу нәтижәсендә;
- 10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.
22. Гарантның аның буенча йөкләмәләре туктатылғаннан соң бенефициарның гаранцияне тотып калу курсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларны сакламый.
23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.
- Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торған хәлләрнең килеп чыгуы турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.
24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларның гарантка юл кую белән бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акча тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәу бюджет кредиты бирү буларак чагыла.
25. Өгөр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукуы гарантка юл кую белән бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.
26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәу йөзеннән түләнгән акчалар регресси тәртибендә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга карата бирелгән таләп хокукларын үтәу йөзеннән алышган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.
27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.
28. Муниципаль гарантия белән тәэммин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү туринде шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү туринде килешүдә билгеләнгән жаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар булып торған йөклөмәләрне тәэммин итүдә бирелә торған муниципаль гарантиянен үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөклөмәләр буенча муниципаль гарантияләрне би्रү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне би्रү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән өлеге карар белән билгеләнә.

Статья 28. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр

1. Жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр муниципаль кыйммәтле кәгазыләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы муниципаль бурыч алуларны тормышка ашыру хокуына ия.

5. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазыләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәҗәгатьләре тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

Статья 29. Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексында билгеләнгән рәвешләрдә һәм тәртиптә бирелә.

Статья 30. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Өлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

Статья 31. Жирлек алдын DAGY АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘЛӘР

1. Акча йөклөмәләре буенча жирлек алдын DAGY бурыч булып акча средстволары суммасы тора, аны жирлек алдын DAGY АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘ НИГЕЗЕНДӘ БИЛГЕЛЕ БЕР ДАТАГА ТҮЛӘРГӘ ТИЕШ.

2. Жирлекнең финанс активлары жирлек алдын DAGY АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘЛӘРЕ БУЕНЧА ТАЛӘПЛӘРНЕ ФОРМАЛАШТЫРА.

3. АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘЛӘР БУЕНЧА РАЙОН АЛДЫН DAGY БУРЫЧЛАРНЫ ИСӘПТӘН ТӨШЕРҮ һәм ТОРГЫЗУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ (НИГЕЗЛӘРЕ, ШАРТЛАРЫ һәм ТӘРТИБЕ), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдын DAGY АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘЛӘРНЕ (АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘЛӘР БУЕНЧА БУРЫЧЛАРНЫ) ИСӘПКӘ АЛУ, ШУЛАЙ УК КҮРСӘТЕЛГӘН ЙӨКЛӨМӘЛӘР һәм АЛЫШ-БИРЕШЛӘР БУЕНЧА ТАЛӘП ХОКУКЛАРЫН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясын DAGY 4 ПУНКТЫНДА КҮРСӘТЕЛГӘН ТИЕШЛЕ ОРГАН ЯИСӘ Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясын DAGY 5 ПУНКТЫНДА КҮРСӘТЕЛГӘН ВӘКАЛӘТЛЕ ЗАТ ТАРАФЫННАН ГАМӘЛГӘ АШЫРЫЛА.

5. Өгәр килешүдә башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек алдын DAGY АКЧАЛАТА ЙӨКЛӨМӘЛӘР ТИЕШЛЕ СУММАНЫ ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫНЫҢ БЕРДӘМ СЧЕТЫНА КҮЧЕРГӘННӘН БИРЛЕ ҮТӘЛГӘН БУЛЫП САНАЛА.

II КИСӘК. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ

Статья 32. Жирлек бюджеты проектын тәзу тәртибе һәм сроклары

1. Бюджет проекты чыгым йөклөмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында социаль-икътисадый үсеш фаразлары нигезендә төzelә.

Бюджет проектын тәзу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителә торған нигезләмә нигезендә, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзу жирлек бюджеты проектына нигезләнә:

- Россия Федерациисе Президентының Россия Федерациисе Федераль жыелышына Россия Федерациисе бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә карата таләпләр) билгели торган юлламасы нигезләмәләре;;
- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре ;
- жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;
- муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәрту проектлары).

3. Бюджет проектын төзу өчен мәгълүмат кирәк:

- салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациисе законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар турындагы законнары, жирлек Советының норматив-хокукий актлары, салымнар һәм жыемнар турындагы закон проекты эшли башлаганда гамәлдә булган вакытта гамәлдә булган;
- жирлек бюджетына федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, маҳсус салым режимнарында каралган салымнардан түләү нормативларында;;
- Россия Федерациисе бюджет системасының башка дәрәҗәләре бюджетларыннан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча түләүсез керемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренең күздә тотылган күләмнәре;;
- Россия Федерациисе бюджет системасының башка дәрәҗәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре;
- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар.

Статья 33. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт эчендә эшләнә.
2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын кертү турында Карап кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәрту бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

Статья 34. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары нигезендә, жирлек Советына жирлек бюджеты турындагы карап проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган Россия Федерациисе салымнары һәм жыемнары, бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль-хокукий актлары нигезендә фаразлана.

2. Жирле салымнар турындагы карапларга, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Совет карапларына үзгәрешләр кертү турында жирлек Советы караплары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап проекты жирлек Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул итепергә тиеш.

3. Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукий актларына жирлек Советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап проектын керткәннән соң кабул итепергә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек Советы тарафыннан кабул итепергә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган үзгәрешләр кертүне күздә totkan норматив хокукий актларында жирлек Советының күрсәтелгән норматив хокукий актларының Чираттагы финанс елыннан соң килгән елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк үз көченә керүе турындагы нигезләмәләр булырга тиеш.

Статья 35. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Яңа Чишмә муниципаль районның Финанс-бюджет палатасы билгеләгән методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм қабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Статья 36. Муниципаль программалар

1. Жирлекнең муниципаль программалары (алга таба - муниципаль программалар) жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында каарлар қабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны расланган муниципаль хокукий акт нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы каар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап тормышка ашырылырга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук әлек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы каар үз көченә кергән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәру тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан әлек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәтергә, шул исәптән муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәрту кирәклеге турында Каар қабул ителергә мөмкин.

Статья 37. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәгән килеш, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III Кисәк. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАРНЫ КАРАУ һәМ РАСЛАУ

Статья 38. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Жирлек бюджеты каары белән раслана:

- бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет ассигнованиеләрен Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре буенча йә бүлекләр, бүлекчәләре, максатчан статьялары(муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре),төркемнәре буенча бүлү (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә),
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөклөмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
  - Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм (яисә) башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;;
- план чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарының исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарының исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган);
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
  - муниципаль эчке бурычның индикаторы чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның индикаторы чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның индикаторы чиге күрсәтелеп,;
  - Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карап проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәрту һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын ёстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чоры параметрларын үзгәрту жирлек Советының муниципаль хокукий акты нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәрту расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йә чыгымнарының ведомство структурасына жирлек бюджеты чыгымнарының ёстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы карап Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә кертергә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (ядәмче төрләре) буенча жирлек бюджеты турындагы карапда билгеләнгән максатларга тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән артыграк бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 39. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карап проекты белән бер үк вакытта жирлек советына да тапшырыла:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенә кәтелүче нәтижәләр;;
- жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит) ;

- жирлек бюджеты проектына аңлатма языу ; ;
- муниципаль эчке бурычның ин югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның ин югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;
- агымдагы финанс елына бюджет утәлешен бәяләү;
- башка документлар һәм материаллар.

Статья 40. Жирлек Советына бюджет турында карар проектын керту

1. Жирлек башкарма комитеты житәкчесе Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын жирлек советына 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча карауга кертә.

2. Ленино авыл жирлеге Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындагы карары проектында план чорының расланган тиешле бюджеты күрсәткечләрен аныклау һәм төзелә торган план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау карала.

3. Ленино авыл жирлегенең расланган бюджетының план чоры параметрларын аныклауны күздә тота:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына Ленино авыл жирлеге бюджеты турында карар проектын карау предметы булган төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау;;
- жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яки киметүне раслау йә аңа тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту.

4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең ин чик гомуми құләме Ленино авыл жирлеге Советы карарлары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләрен финанс яғыннан тәэммин итү өчен житәрлек булмаса, башкарма комитет Чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек Советы карарларының аерым нигезләмәләренең Чираттагы финанс елында һәм (яисә) план чорында үз көченә керү (гамәлен туктатып тору) срокларын үзгәрту турында жирлек Советы карарлары проектларын жирлек Советына кертә.

Статья 41. Бюджет турында карар проектын карау

1. Авыл жирлеге Советы Рәисе чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәннән соң 2 эш көне эчендә аны жирлек Советына экспертиза үткәру өчен ревизия комиссиясенә жибәрә.

10 (ун) эш көне эчендә ревизия комиссиясе бюджет турында карар проекты туринде бәяләмә әзерли, алар ачыкланган очракта әлеге проектның житешсезлекләрен күрсәтә.

Ревизия комиссиясе бәяләмәссе жирлек Советы депутатлары тарафыннан бюджет турында карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәссе белән, комиссиягә, шулай ук жирлек Советы депутатларына карар тикшерүгә жибәрелә, гавами тыңлауларда тикшерелә.

3. Бюджет турында карар проекты буенча килештерелмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелә ала, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек советы вәкилләренең тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне карый.

Жирлек бюджеты турында карар бер укылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы кабул иткән бюджет турындагы карар 2 (ике) эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисенә кул кую өчен жибәрелә.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар рәсми рәвештә халыкка житкерелергә тиеш.

Статья 42. Бюджет турында карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында карар проектын кабул итү нәтижәләре

1. Бюджет турындагы карар жирлек Советы тарафыннан расланган, Чираттагы финанс елы башланганчы жирлек Советы Рәисе тарафыннан имзланган булырга тиеш.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары үз компетенциясе кысаларында бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәэммин итү буенча мөмкин булган барлық чарагарны күрергә тиеш.

2. Өгөр Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә көрмәсә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режими кертелә

IV кисәк. БЮДЖЕТ ҮТӘЛЕШЕ

Статья 43. Бюджет үтәлеше нигезләре

1. Бюджет үтәлеше жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.
2. Бюджет үтәлеше бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

Статья 44. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән алынган керемнәрне бюджетның бердәм счетына күчерү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын күчерү;;

- Россия Федерациясенең Салымнар һәм жыемнар турындагы законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык алынган суммалар хисабына;

-артык түләнгән яки артык алынган салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәkle артык бүленгән суммаларны, чарагарны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерү.

Статья 45. Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше бюджет законнары һәм өлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп башкарыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше күздә тотыла:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- акча йөкләмәләрен раслау;;
- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү ; ;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен агымдагы финанс елында аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән башка килешүләр төзу юлы белән яисә законнар, башка хокукий актлар, килешү нигезендә кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләү бурыйын түләү һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәkle башка документлар нигезендә раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү рәхсәт языын (акцепт) башкару рәвешендә бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү

тәртибендә каралған документларның булу-булмавын тикшергөннөн соң ғамәлгә ашырыла.

Ақчалата йөклөмәләрне түләу (гавами норматив йөклөмәләр буенча ақчалата йөклөмәләрдән тыш) бюджет ақчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары чикләрендә ғамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөклөмәләр буенча ақчалата йөклөмәләрне түләу жирлек бюджеты ақчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары чикләрендә башкаралырга мөмкин

5. Ақчалата йөклөмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасына бюджетның бердәм счетыннан ақчаларны исәптән тәшерүне раслың торган түләу документлары нигезендә, шулай ук бюджет ақчаларын алучыларның ақчалата йөклөмәләрен үтәү буенча ақчалата булмаган операцияләр уздыруны раслың торган башка документлар нигезендә ғамәлгә ашырыла.

Статья 46. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше бюджет язмасы нигезендә баш администраторлар, администраторлар тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча башкарала, мона бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетында калган ақчалар белән идарә итү операцияләреннөн тыш.

Статья 47. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турында расланган каардан тыш фактта артыграк алынган табышлардан файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындағы каар белән расланган керемнәрнен гомуми күләменнән артык фактта алынган керемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындағы каарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындағы 3 пунктында каралған бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта жирлекнән гавами норматив йөклөмәләрен үтәүгә юнәлдерелегә мөмкин.

Жирлек бюджеты турында каар белән расланган керемнәрдән тыш фактта жирлек бюджеты үтәгәндә фактта алынган максатчан билгеләнештәге физик һәм юридик затлардан субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар һәм кире кайтарылмың торган керемнәр жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга юнәлдерелә., агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындағы каарга үзгәрешләр кертмичә, бюджет язмасына үзгәрешләр керту белән бәйле.

Статья 48. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

1. Жирлек бюджетын үтәу буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, мона Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындағы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәу буенча операцияләрне тәмамлау Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статьяның таләпләре нигезендә башкарала.

2. Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөклөмәләре лимитлары һәм финанслауның ин чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалталар.

Агымдагы финанс елының соңғы эш көненә кадәр жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә санкцияләнгән Бюджет йөклөмәләрен жирлек бюджетының бердәм счетындағы калган ақчалар чикләрендә түләргә тиеш.

3. Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара трансферлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет ақчаларының баш администраторы каары нигезендә, агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларга ихтыяжның булуы турында, күрсәтелгән бюджетара трансферларның калдығыннан артмаган күләмдә,

жирлек бюджетара трансфертларның калган күләмендә, жирле бюджетара трансферлар рөвешенде алынган бюджетара трансфертларга ихтыяжның булуы турындагы карар нигезендә, курсәтелгән бюджетара трансфертларның калдығын артмаган күләмдә, Чираттагы финанс елында бюджет кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

V Кисәк. Төзү, тышкы тикшерү, карау ҢӘМ БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН РАСЛАУ

Статья 49. Бюджет исәбе һәм бюджет үтәлеше турында хисап

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплышының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисаплышының үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма языу.

2. Жирлекнең бюджет хисаплышы еллык хисап булып тора. Бюджет үтәлеше турындагы хисап квартал саен була.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәлеше турындагы хисап жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек Советына, жирлекнең ревизия комиссиясенә Финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң ун көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

Статья 50. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисабын тышкы яктан тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә, Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Жирлекнең башкарма комитеты агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә әзерләү өчен бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү эшләре бер айдан да артмаган вакыт эчендә башкарыла. Бюджет үтәлеше турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисаплышының тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә әзерләнә.

4. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка нәтижә жирлек Советына һәм жирлек башкарма комитетына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

Статья 51. Жирлек Советына бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча жирлек башкарма комитеты житәкчесе жирлек Советына финанс хисап елы өчен бюджет үтәлеше турында отчет тапшыра.

2. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисаплышына анализ һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре булган аңлатма языу, жирлек Советы бюджеты үтәлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисаплышы һәм жирлекнең берләштерелгән бюджеты үтәлеше турында бюджет хисаплышы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек Советы утырышында жирлекнең башкарма комитети житәкчесе йә аның ризалығы белән жирлекнең ревизия комиссиясе рәисенең бюджет үтәлеше турындагы доклады тыңлана.

4. Фикер алышу һәм бюджет үтәлеше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы Бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау яки бюджет үтәлеше турындагы каарны кире кагу турында Каар кабул итә.

5. Жирлек Советы Бюджет үтәлеше турындагы каар кире каккан очракта, ул дөрес булмаган яисә тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетеру һәм бер айдан артмаган вакыт эчендә кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Статья 52. Бюджет үтәлеше турында каар

Бюджет үтәлеше турындагы каар нигезендә хисап финанс елына бюджет үтәлеше турындагы хисап, бюджет керемнәренең, чыгымнарың һәм дефицитның (профицитның) гомуми құләмен күрсәтеп, раслана.

Хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турындагы каарга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

- район бюджеты керемнәрен классификацияләу кодлары буенча бюджет керемнәре;
- керем тәрләре кодлары, керемнәр тәрләре, керемнәр тәрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләу буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнарын классификацияләу бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләу бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары тәркемнәре, тәркемчәләре, статьялары, тәрләре буенча бюджетны финанслау чыганаклары кодлары буенча.

Бюджет үтәлеше турындагы каар нигезендә, бюджет үтәлеше турында Каар кабул итү өчен, Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI кисәк. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

Статья 53. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыруучы органнар

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациясе бюджет системаһы бюджетларыннан физик затларга башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне тәэмин итү, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, бюджеттан акча бирү турында килешүләр (килешүләр) шартларын үтәу максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңыларга бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле-жирлекнең Ревизия комиссиясе эшчәнлеге

3. Эчке муниципаль финанс контроле авыл жирлеге башкарма комитеты органнары (вазыйфаи затлары) булган муниципаль финанс тикшерүе органнарының контроль эшчәнлеге булып тора

4. Жирле бюджет үтәлеше барышында бюджет бозуларын кисәтү һәм булдырмау максатыннан, алдан контроль алыш барыла

5. Алдагы контроль аларның үтәлешенең законлылығын, исәп һәм хисаплылықның дөреслеген билгеләү максатларында жирлек бюджеты үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.